

Gurzyńska-Bociek, Dorota

"Ksiądz Władysław Tomasz Mąkowski - Tomasz Ogończyk 1885-1945", Michał M. Grzybowski, Płock 1995 : [recenzja]

Notatki Płockie 39/4-161, 67

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- ¹ *Diariusz Sejmu z 1830---1831 r.* Wyd. M. Rostworowski. Kraków 1907-1912 T. 1-4 oraz 1921 T. 5-6.
² A. M. Stogowska, *Prawda i legenda ratusza plockiego*. Płock 1993 s. 38.
³ Tamże, s. 42-43.
⁴ Tamże, s. 48.
⁵ Pamiętniki Umieńskiego ukazały się w Brukseli w 1843 r.
⁶ Pamiętnik opracowali K. i W. Rostoccy, wydany został we Wrocławiu w 1961 r.
⁷ M. Macieszyna, *Powstanie listopadowe w Płocku*. Płock 1921, s. 57.
⁸ A. Nowowiejski, Płock. *Monografia historyczna*. Płock 1917.
⁹ Tenże, wyd. 2. Płock 1931.

¹⁰ Tamże. s. 153.

¹¹ S. Kostanecki, Płock 1830-1864. [w:] *Dzieje Płocka*. wyd. 2. Płock 1978 s. 270-338.

¹² A. Stogowska, *Prawda...*, s. 5.

¹³ M. Sołtysiak, *Ratusz w Płocku*. Płock 1981.

¹⁴ Tamże, s. 21.

¹⁵ A. Stogowska, *Prawda...*, s.65.

¹⁶ M. Grzybowski, *Kalendarium życia Antoniego Juliana Nowowiejskiego biskupa plockiego 1908-1941*. Płock 1992 s. 219.

Ks. Michał M. Grzybowski, *Ksiądz Władysław Tomasz Mąkowski - Tomasz Ogończyk 1885-1945*. Płock 1995, ss. 60.

Kolejnym opracowaniem z serii "Sylwetki kapłanów Diecezji Płockiej" jest książka ks. Michała Mariana Grzybowskiego *Ksiądz Władysław Mąkowski - "Tomasz Ogończyk" (1885-1945)*.

Biografia ks. W. T. Mąkowskiego ukazująca się w 50. rocznicę jego śmierci, napisana została niezwykle starannie, z podaniem wielu źródeł, fragmentów wspomnień bliskich osób i bogato ilustrowana. Być może sam fakt uprzedzenia czytelnika w słowie wprowadzającym, że W. Mąkowski jest dla Autora biografii "Dobrym duchem" sprawia, że czasami daje się owa więź duchową Autora i osoby przez Niego opisywanej dostrzec. Nic zresztą dziwnego, obaj kapłani, znawcy dziejów Mazowsza, z pasją i głęboką wiedzą penetrujący zakamarki historii, a także sprawujący funkcję dyrektorów (oczywiście w zupełnie innym okresie) Biblioteki Seminarium Duchownego i Archiwum Diecezjalnego w Płocku.

Biografia ks. Mąkowskiego ukazuje jego postać poprzez pryzmat domu rodzinnego, nauki w seminarium, późniejszych podróży, pracy w wikariatach oraz jako dyrektora biblioteki i archiwum, a także jego pracy naukowej i popularyzatorskiej. Ks. W. Mąkowski był nie tylko gorliwym kapłanem, ale także gorącym patriotą i znawcą oraz badaczem dziejów Mazowsza. Przez 17 lat był Dyrektorem Biblioteki i Seminarium Duchownego i Archiwum Diecezjalnego w Płocku. Oprócz zdolności organizacyjnych, pracowitości i historycznych pasji badawczych, posiadał rzetelną i szeroką wiedzę (np. z zakresu paleografii). Podejmował wiele tematów badawczych, część z nich znalazła swój finał w licznych publikacjach, część popularyzował poprzez odczyty, wykłady, artykuły w prasie regionalnej. Sporo czasu i uwagi poświęcał pracy Archiwum Diecezjalnego, którego dokumenty pieczołowicie gromadzone, stały się doskonałym warsztatem badawczym dla wielu historyków. Wśród licznych zajęć potrafił znaleźć czas na działalność społeczną, pomoc redagowaniu "Głosu Mazowieckiego", wygłaszaniu kazań na nabożeństwach z okazji rocznic narodowych czy kościelnych itp. Był człowie-

kiem skromnym i ambitnym o niezrównanej erudycji. Zawsze chętnie służył swoją wiedzą i pomocą innym poszukującym różnych źródeł, cennych dokumentów lub książek. Szkoda, że wiele prac niezwykle cennych nie dane mu było zakończyć (np. o życiu i działalności św. Stanisława Kostki - do czego zgromadził kompletną i szeroką bibliografię). Sporo jego artykułów porusza problemy bardzo ważne z punktu widzenia nauki, często po raz pierwszy brane na warsztat, napisane pięknym językiem. Tułaczka wojenna i dramatyczne przeżycia, a także częste zarywanie nocy na pracę naukową przyczyniły się niewątpliwie do pogorszenia się stanu zdrowia ks. Mąkowskiego. Serce odmówiło posłuszeństwa 26 marca 1945 roku. Został pochowany w grobowcu kapituły kieleckiej (zmarły w Kielcach) i dopiero po czterech latach zwłoki przeniesiono do Płocka, gdzie odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne i pożegnanie Zmarłego.

Jak pisze autor biografii "wszyscy, którzy znali księdza kanonika Władysława Mąkowskiego czuli, że odszedł człowiek o wielkich przymiotach umysłu i serca, człowiek prawy i uczynny, rzetelny badacz dziejów, doskonały popularyzator wiedzy o Mazowszu".

Książka zaopatrzona została w bibliografię prac ks. W. Mąkowskiego w układzie chronologicznym (obejmuje 259 pozycji) oraz kalendaria innych form jego działalności np. odczytów, kazań, wystaw.

Skromna, aczkolwiek wiele dająca do myślenia okładka, zaprojektowana w kolorach niebieskim i żółtym może kojarzyć się ze światłem na firmamencie. Bo chyba taką wspaniałą postacią był ks. W. Mąkowski. Przybliżanie poprzez książki biograficzne "zwykłego" życia i działalności niezwykłych i szlachetnych osób wydaje się być bardzo potrzebne, szczególnie współczesnemu człowiekowi, który zagubił gdzieś hierarchię wartości i pojęcie autorytetu.

Dorota Gurzyńska-Bociek